

Identitetsutvikling og fellesskap

Tverrfaglege tema:

- Folkehelse og livsmeistring
- Demokrati og medborgarskap

Kompetansemål:

- Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald
- Reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskte hendingar
- Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur
- utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten
- utforske og reflektere over eigne digitale spor og høvet til å få sletta spora og å verne om retten ein sjølv og andre har til privatliv, personvern og opphavsrett

Kven er du?

Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
-------------------	-----------------	--------------	-----------

6 veker	<ul style="list-style-type: none"> ● Identitet og samfunn ≠ Lokalt: klasseråd, elevråd ≠ Medverknad og engasjement ● Ytre og indre påverknad ● Å ta gode val ● Sosiale roller ● Seksualitet ● Verdier ● Fordommar ● Likestilling ● Kjeldekritikk(sosiale media) 	<p>Framlegg til fleirfagleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● krle, norsk, utdanningsval <p>Fordjuping:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eigen identitet og ulike roller, og korleis handtere endring og påverknad ● Kven er du? (kap. 2 Relevans) ● Elevråd og demokrati <p>Reflektere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Framtida mi <p>Forske:</p> <p>Korleis blir eg påverka til å ta val, kven/kva påverkar meg.</p>	<p>Munnleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Presentasjon (pp) av gode val- eiga oppgåve
---------	--	---	--

Demokratiforståing og deltaking

Tverrfaglege tema:

- Demokrati og medborgarskap
- Folkehelse og livsmeistring

Kompetansemål:

- Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst
- Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar
- Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur
- Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten
- Reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunnir standpunkta sine
- beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar

- beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt

Kamp for rettar

Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	<ul style="list-style-type: none"> • Kamp for rettar • Demokratiske idear i historisk perspektiv • Opplysningstid • Den franske revolusjon • Den amerikanske revolusjon • Menneskerettane 	<p>Forske:</p> <p>Reflektere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korleis har den franske revolusjonen påverka samfunnet vi har i Europa i dag? <p>Fordjuping:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 3 i Relevans • Opplysningstida, stendersamfunnet, • Hendingar under den franske revolusjonen. 	<p>Dramatisering</p> <p>Prøve</p>

Berekraftige samfunn

Tverrfagleg:

- Berekraftig utvikling

Kompetansemål:

- Beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn.
- Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur.
- Reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskte hendingar.
- Vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet. Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten
- Bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er

- Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag
- Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk
- Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst

Frå jordbruk til industri

Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6	<ul style="list-style-type: none"> • 1800-tallet - 2000-tallet • Utvandring til Amerika • Urfolk • Den industrielle revolusjon • Arbeidarrørsla • Barnearbeid • Industriens påverknad på miljøet 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppgåve om juletradisjonar og berekraft • Kap. 5 i Relevans • Årsak og konsekvens av den industrielle revolusjon 	Presentasjon av juletradisjonar og berekraft Podcast Prøve Gruppearbeid: (nyheitssending) Barnearbeid

Landskapet og menneska

Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6	<ul style="list-style-type: none"> • Ulike landskap • Bruk av landskapa • Når naturen truar • Påverknad • Klimaendring • Lokale landskap • Kart 	Fordjupning: <ul style="list-style-type: none"> • Slutten av den industrielle revolusjon og trekte linjene fram til dagens situasjon – om naturkatastrofar og berekraft • Litt om geografi t.d. fylka i Noreg Forske: <ul style="list-style-type: none"> • Gruppearbeid – når naturen truar 	Gruppearbeid om naturkatastrofar

Ressursane vi deler			
Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6	Berekraft – Norge <ul style="list-style-type: none"> • Ressursar i Stad kommune • Ressursar i Noreg, korleis bruke dei berekraftig • Næringsvegar nasjonalt -landsdelar • Geografi/ kart • Teknologisk utvikling • Privatøkonomi/forbruk/berekraft 	Framlegg til fleirfagleg: <ul style="list-style-type: none"> • Naturfag Forske: <ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge eige forbruk Fordjuping: <ul style="list-style-type: none"> • Ulike typar ressursar • Den naturlege skulesekken • Temadag på tvers av fag 	<ul style="list-style-type: none"> • Presentasjon • Fagsamtale
Vi bygger demokrati saman – - Dette starta vi også med då det er lokalval og skuleval 11.september			
Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
5	<ul style="list-style-type: none"> • Det norske demokratiet • Kva er politikk? • Noreg blir eit demokratisk land • Det norske flagget 	<ul style="list-style-type: none"> • Kap. 4 i Relevans • Gjennomgang av utviklinga av det norske demokratiet og Grunnlova • Sametinget • Viste filmen «La elva leva» 	Prøve